

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Taberska (spr.)

Protokolant prot. sąd. M. W.

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2017 r.

sprawy **P. P.**

obwinionego z art. 92a kw

z powodu apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Obornikach

z dnia 23 lutego 2017 r. sygn. akt II W 302/16

1. Zmienia zaskarżony wyrok i uniewinnia P. P. od popełniania czynu z art. 92a kw.
2. Kosztami procesu za obie instancje obciąża Skarb Państwa.

E. T.

UZASADNIENIE

P. P. został obwiniony o to, że:

w dniu 19 kwietnia 2016 roku o godzinie 09:05 w miejscowości U. na drodze (...) kierując samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) przekroczył dopuszczalną prędkość o 32 km/h jadąc z prędkością 82 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h, tj. o wykroczenie z art. 92a k.w.

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Obornikach (sygn. akt II W 302/16):

- obwinionego P. P. uznał za winnego tego, że w dniu 19 kwietnia 2016 roku o godzinie 09:05 w miejscowości U. na drodze (...) kierując samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) przekroczył dopuszczalną prędkość o 5 km/h jadąc z prędkością 55 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h, tj. popełnienia wykroczenia z art. 92a k.w. i za wykroczenie to na podstawie art. 92a kw wymierzył karę 200 złotych grzywny;
- na mocy art. 118 § 1 i 4 k.p.w., § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 10.10.2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia oraz art. 1 i art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt. 2 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych obciążył obwinionego zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100 złotych oraz wymierzył mu opłatę w wysokości 30 złotych (k. 52).

Powyższy wyrok został zaskarżony w całości przez obwinionego, który zarzucił rozstrzygnięciu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz niewspółmierność wymierzonej kary (k. 55).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obwinionego zasługuje na uwzględnienie, skutkując uniewinnieniem P. P. od przypisanego mu wykroczenia.

Należy podkreślić, że z zasady prawdy materialnej, obowiązującej w postępowaniu w sprawach o wykroczenia (art. 2 § 2 k.p.k. w związku z art. 8 k.p.w.), wynika wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych tzn. ustaleniach udowodnionych. Obowiązkiem organów procesowych jest zatem ustalenie faktów istotnych dla orzeczenia, i to z taką dokładnością, które pozwala na trafne zastosowania przepisów kodeksu wykroczeń. Przypisanie winy i sprawstwa, co do zarzucanego wykroczenia powinno nastąpić zatem dopiero po ustaleniu ponad wszelką wątpliwość jego znamion podmiotowych i przedmiotowych. Z tych względów wydanie wyroku uniewinniającego jest konieczne nie tylko wówczas, gdy wykazano niewinność podsądnego, lecz również wtedy, gdy nie udowodniono mu, że jest winny popełnienia zarzucanego mu wykroczenia. W tym ostatnim wypadku wystarczy zatem, że twierdzenia podsądnego, negującego tezy oskarżyciela publicznego, zostaną uprawdopodobnione. Co więcej, wyrok uniewinniający musi zapaść również i w takiej sytuacji, gdy wykazywana przez obwinionego teza jest wprawdzie nieuprawdopodobniona, ale też nie zdołano mu udowodnić sprawstwa i winy (zob. postanowienie SN z 18 grudnia 2008 r., V KK 267/08, Biul. PK 2009, nr 2, poz. 66; tak też: wyrok SN z 28 marca 2008 r., III KK 484/07, LEX nr 370249; podobnie: wyrok SN z 21 listopada 2007 r., V KK 186/07, OSNK 2007, nr 1, poz. 2669, A. Gaberle, Dowody w sądowym postępowaniu karnym. Warszawa 2007). Udowodnienie wymaga spełnienia dwóch warunków: 1) obiektywnego, według którego dowody zebrane w sprawie mają taką siłę przekonywania, że eliminują wszelkie racjonalne wątpliwości, tak iż każdy normalnie oceniający człowiek uzna fakt za udowodniony; 2) subiektywnego, według którego zebrane dowody wywołują u organu oceniającego całkowitą pewność, że żadna inna ewentualność nie zachodzi. W przeciwnym razie, dany fakt nie jest udowodniony (zob. M. Cieślak, Zagadnienia dowodowe w procesie karnym, t. I, Warszawa 1955, s. 115-120; wyr. SA w Gdańsku z 30.12.2010 r., II AKa 280/10, POSAG 2011, Nr 2, poz. 134-162; wyr. SA w Katowicach z 13.6.2013 r., II AKa 156/13, Legalis).

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją. W świetle realiów dowodowych przedmiotowej sprawy, nie sposób ponad wszelką wątpliwość rozstrzygnąć, czy obwiniony popełnił zarzucane mu wykroczenie. Szczegółowa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak i rozumowania Sądu Rejonowego zaprezentowanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wskazuje nadto, że sprawie występują istotne wątpliwości, które powinien, a nie powziął Sąd I instancji.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału dowodowego, która legła u podstaw ukarania obwinionego, wykracza poza granice sądowej swobody oceny materiału dowodowego.

Zasadnicze zastrzeżenia wzbudza ocena relacji procesowych obwinionego i świadka A. Z.. P. P. został obwiniony o to, że kierując samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) przekroczył dopuszczalną prędkość o 32 km/h jadąc z prędkością 82 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h. Obwiniony nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, jednak w składanych na rozprawie wyjaśnieniach podał, iż w miejscu kontroli przekroczył prędkość poruszając się z prędkością 55 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h. Sąd Rejonowy uznał tę część wyjaśnień obwinionego za wiarygodną, czyniąc w oparciu o te wyjaśnienia ustalenia faktyczne niniejszej sprawy poprzez przyjęcie, iż P. P. kierując samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) przekroczył dopuszczalną prędkość o 5 km/h jadąc z prędkością 55 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h. W ocenie Sądu Odwoławczego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na poczynienie tego rodzaju stanowczych ustaleń. Po pierwsze, jak słusznie wskazał Sąd I instancji, funkcjonariusz policji A. Z. dokonujący pomiaru prędkości pojazdu kierowanego przez obwinionego, w postępowaniu sądowym nie potrafił w sposób szczegółowy przedstawić przebiegu zdarzenia, w szczególności świadek nie pamiętał, o ile została przekroczona dopuszczalna prędkość pojazdu kierowanego przez obwinionego. Jednocześnie świadek ten podtrzymał odczytane mu zeznania złożone w postępowaniu wyjaśniającym, z których wynikało, iż obwiniony przekroczył dopuszczalną prędkość w obszarze zabudowanym o 32 km/h. Sąd Rejonowy uznał tę część zeznań świadka za zbyt ogólnikową i mało szczegółową, dając wiarę świadkowi jedynie w zakresie faktu zatrzymania obwinionego do kontroli drogowej z uwagi na przekroczenie prędkości. Zauważyć również należy, iż na szkicu poglądowym miejsca wykonania pomiaru prędkości wykonanym przez Komendę Powiatową Policji w O., miejsce postoju radiowozu oznaczono jedynie jako

„prawdopodobne”. Nie sposób zatem ustalić, czy w niniejszej sprawie pomiar prędkości został dokonany zgodnie z warunkami określonym w instrukcji obsługi urządzenia radarowego I. – 1. Tym samym załączony do akt sprawy szkic miejsca zdarzenia nie mógł stać się podstawą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Ostatecznie zatem Sąd Okręgowy uznał, iż w toku postępowania nie zabezpieczono miarodajnych dowodów wskazujących jednoznacznie na to, że podsądny w inkryminowanym okresie jechał z prędkością 55 km/h, wypełniając tym samym znamiona wykroczenia z art. 92 a k.w. Podsądny w składanych oświadczeniach dowodowych wskazywał wprawdzie na taką prędkość, lecz brak było wiarygodnego materiału dowodowego pozwalającego na zweryfikowanie tych twierdzeń. Ustalenia Sądu I instancji co do prędkości samochodu obwinionego nie mogą być zatem uznane za prawidłowe. Sąd Rejonowy błędnie ustalił prędkość pojazdu obwinionego, opierając się tylko i wyłącznie na wyjaśnieniach obwinionego P. P.. Obwinionemu postawiono zarzut przekroczenia prędkości o 32 km/h jadąc z prędkością 82 km/h w miejscu, gdzie obowiązuje ograniczenie prędkości do 50 km/h. Wskazanie przez obwinionego, że dopuszczalną prędkość przekroczył jedynie o 5 km/h mogło stanowić jego linię obrony, w celu uzyskania korzystniejszego rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Odwoławczego tego rodzaju oświadczenie obwinionego nie może stanowić podstawy dokonania ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie w świetle braku jakichkolwiek dowodów potwierdzających wersję podaną przez obwinionego. Wprawdzie świadek M. P. zeznała, że obwiniony poruszał się z prędkością 55 km/h, jednak słusznie Sąd Rejonowy nie dał tym zeznaniom wiary, gdyż miały one jedynie uwiarygodnić wersję podaną przez obwinionego. Z kolei świadek A. Z. wprawdzie w postępowaniu wyjaśniającym wskazał, iż obwiniony przekroczył dopuszczalną prędkość w obszarze zabudowanym o 32 km/h, jednak w postępowaniu przed Sądem Rejonowym okoliczności zdarzenia nie pamiętał.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż brak jest możliwości przypisania obwinionemu P. P. sprawstwa i winy wykroczenia z art. 92a kw. Zebrane w sprawie dowody nie eliminują wątpliwości co do rzeczywistej prędkości, z jaką poruszał się obwiniony w chwili kontroli drogowej, bowiem odnieść można wrażenie, iż Sąd Rejonowy przyjął w wyroku prędkość podawaną przez obwinionego tylko dlatego, iż żaden z innych dowodów przeprowadzonych przez Sąd nie wskazywał, iż obwiniony poruszał się z prędkością wskazaną we wniosku o ukaranie. Nie ma zatem pewności, że żadna z innych ewentualności w niniejszej sprawie nie zachodzi i że obwiniony w rzeczywistości poruszał się z inną prędkością, niż ostatecznie przyjęta przez Sąd I instancji. Zdaniem Sądu Okręgowego, okoliczność dotycząca prędkości pojazdu obwinionego nie może zatem zostać uznana za udowodnioną.

Reasumując, Sąd Odwoławczy, po dokonaniu kontroli instancyjnej podzielił trafnie podniesione zastrzeżenia obwinionego P. P., przyznając rację zgłoszonym zarzutom i uznał, że postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie nie doprowadziło do uzyskania jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy obwiniony w istocie dopuścił się wykroczenia z art. 92a k.w. W tym stanie rzeczy zachodzą ewidentne wątpliwości, których na gruncie zasad wiedzy i doświadczenia życiowego nie sposób rozstrzygnąć inaczej niż w oparciu o dyrektywę art. 5 § 2 k.p.k. W takiej sytuacji należało rozstrzygnąć występujące w sprawie wątpliwości na korzyść obwinionego, zmienić zaskarżony wyrok i uniewinnić obwinionego P. P. od zarzucanego mu wykroczenia z art. 92a k.w.

Co prawda nie można w pełni wykluczyć, pomimo wszelkich podniesionych powyżej zastrzeżeń, iż obwiniony istotnie dopuścił się tego czynu. Jednakże jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy, obowiązujący kodeks postępowania karnego nie daje podstaw do alternatywnych ustaleń w zakresie przypisanego w wyroku przestępstwa (wykroczenia), zaś ciążący na sądzie obowiązek czynienia ustaleń zgodnych z prawdą oraz obowiązująca w prawie zasada domniemania niewinności wymagają zawsze pewności stwierdzeń co do winy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 1995 r., I KZP 1/95, OSNKW 1995, z. 5 - 6, poz. 37). Sprawstwo czynu winno być dla sądu meriti bezsporne, a nie prawdopodobne, nawet gdy stopień tego prawdopodobieństwa jest duży (tak. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2009 r., II KK 303/08, LEX nr 507941). W niniejszej sprawie, przy tak ustalonym stanie faktycznym oraz w świetle wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, Sąd Okręgowy nie ma takiej pewności co do sprawstwa obwinionego.

Na podstawie art. 118 § 2 k.p.w. kosztami procesu za obie instancje Sąd Okręgowy obciążył Skarb Państwa.

E. T.